כמלו דיני קנסות · דכיון דליכא סמיכה כמלו: **כין שפי עירות גדולות** · ולא בתוך העיר שאם יוודע שלא יתריעו לא העיר: **לוכיפות** · חניתות: **ולא קבלו** · לפי שעדיין היה בתור: **פליגפא דלא דיינינן דיני קנסות בתולה לארץ** · והכי קאמר אין סמיכה מועלת בתולה לארץ ואפילו סמכוהו בארץ: תורה אור

פשיטא סומכין בתולה לארץ ונסמכין בארץ · אם בני בבל מתפיין רשות לאחד שבא"י לדון קנסות: **פא אמרן דלא** · דאין סמיכה בתולה לארץ וכיון דאי הוה נכון הכא לא מצינו לא בבל וכל שכן היכא דליתיה נכון: **סומכין בארץ ונסמכין בתולה לארץ אמר** · אם הסומך עומד בארץ והנסמך עומד בבבל וליתיה גבי סומך מי מהני כלומר איתיה גבייה בשעת סמיכה ומצי למידן בתולה לארץ דתקנו סנהדרין שהגין בתולה לארץ **לו דילמא** כיון דליתיה גבייהו בשעת סמיכה לא מהניא ליה: **ולא דום מסמיים מילמא** · כשהיו אלו לא היה מועלת סמיכה שיעקרנו עמו לסומכו ואלו מלמא בעינן: **משפקיד** · מחזר ומלפה לסומכו כמו (ירמיה ח) כי שוקד אני: **מנין שלין נסמכין לבים עלי** · שאינן זוכין לחיות נסמכין: **זקן ממש** · בת בימים: **ובכמיב כל מרבים ביפוי יומיו מגמים** · כשבאין לכלל לאבשים: **ולא מסיכה** · שאפילו חכמים הכאים לכלל זקנה כגון על ידי תורה וגמילות חסדים כדאמרינן ברא"ש הנמה (דף יח:) בזכה ומנחה איו מתכפר לבל מתכפר הוא בתורה ובגמילות חסדים מבל מקום לא תהא תורת זקנה עליהם להיות רשאים לסנהדרין: **סוי קבל** · אפל · **וקיים** · ותמיה לומר הרחק מן הרבנות שמקבלים את בעליה אפילה מתרגם קבלה (שמות ו): **כמל** · לעיניים: **ערק** · לפנים · **פירכוס** · לשיער, שיר הוא לבלה נאה שמעלת חן בלא קישוט: **בל מן דין** · בל כמו אלו, וכיולא בהן היו סומכין לו שרתויים הם לסמיכה: **מרמיסין** · לשון הפבנים כמו פרס אם המקרע מכופו לרחבו (כ"ג דף קיט): **שמהפכין** את טעמי תורה: **מרמיסין** · לשון סתרטוט לומר שאין נותנים טעם הגון לדבריהם: **חמיסין** · *חמסנין שמוענין מלומר טעמי תורה: **עורמיסין** · לא איתפרש: **רבה דעמיס** · נשיא בעמיו: **מדברנא** · מנהיג על שם שהיה פרנס וקרוב למלכות: **בוגיגא דגסורא** · על שם שהיה גדול בעוי כדאמרינן בהשוכר את הפועלים (ב"מ ד' פד): שופרייה דר' אבהו מעין שופריה (*דר' יוחנן): **בריך מסיף** · ברוך בוחר: **מיוחדים שבשופטין** · שיהו מזקני סנהדרי גדולה: **פס לפלן מיוחדין שבעדה** · דפרישים לעיל (דף יג): **לימנרב לכולם מילמא** · ואפילו מעיינא דחמצה מהתם פישוק דהא הגיא לעיל (שם) "וסמכו" שנים "זקני" שנים: **אלא** · לעולם לא גמר גזירה שוה "ושופטיך" למיוחדין לעמדיך ומלינא מרבוא דוי"ו: ה"ג אלא וי"ו דושופטיך למגיינא ורבי שמעון וי"ו לא דריש לא דרים: בעליל

ורבי שמעון וי"ו לא דריש, אלא מעתה "ויצאו" שנים, "ומדדו" שנים, לרבי יהודה הרי תשעה לרבי שמעון שבעה? ההוא מיבעי ליה לכדתניא "ויצאו" "הן ולא שלוחן", "ומדדו" "שאפילו נמצא בעליל

בטלו דיני קנסות מישראל-שפעם ארת גזרה מלכות הרשעה גזירה על ישראל שכל הסומך יהרג וכל הנסמך יהרג ועיר שסומכין בה תיחרב ותחומין שסומכין בהן יעקרו מה עשה (מ) יהודה בן בבא-הלך וישב לו בין שני הרים גדולים ובין שתי עיירות גדולות ובין שני תחומי שבת בין אושא לשפרעם וסמך שם חמשה זקנים ואלו הן ר"מ ור' יהודה ור' שמעון ור' יוסי ור' אלעזר בן שמוע, רב אויא מוסיף אף ר' נחמיה, כיון שהכירו אויביהם בהן אמר להן בניי רוצו, אמרו לו רבי מה תהא עליך? אמר להן הריני מוטל לפניהם כאבן שאין לה הופכים, אמרו: לא זזו משם עד שנעצו בו שלש מאות *לונביאות של ברזל ועשאוהו ככברה: רבי יהודה בן בבא אחריני הוו בהדיה, והאי דלא חשיב לדו משום כבודו דרבי יהודה בן בבא; ור"מ ר' יהודה בן בבא סמכיה והא אמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן כל האומר ר"מ לא סמכו ר' עקיבא" אינו אלא טועה: סמכיה ר' עקיבא ולא קבלו, סמכיה ר' יהודה בן בבא וקיבלו/ אמר רבי יהושע בן לוי "אין סמיכה בחוצה לארץ" מאי "אין סמיכה" אילימא דלא דייני דיני קנסות כלל בחוצה לארץ והא *תנן "סנהדרין נוהגת בין בארץ ובין בחוצה לארץ" אלא דלא סמכינן בחוצה לארץ; פשיטא סומכין בחוצה לארץ ונסמכין בארץ הא אמרינן דלא, אלא סומכין בארץ ונסמכין בחוצה לארץ מאי? ת"ש דרבי יוחנן הוה מצטער עליה דרב שמן בר אבא דלא הוה גבייהו דליסמכיה, ר"ש בן זירוד וחד דעימיה ומנו ר' יוחנן בן עכמאי ואמרי לה רבי יוחנן בן עכמאי וחד דעימיה ומנו ר"ש בן זירוד-חד דהוה גבייהו סמכוהו, חד דלא הוה גבייהו לא סמכוהו/ ר' חנינא ורבי הושעיא-הוה קא משתקיד רבי יוחנן למסמכיהו, לא הוה מסתייעא מילתא, הוה קא מצטער טובא, אמרו ליה לא נצטער מר דאגן מדבית עלי קאתינן דא"ר שמואל בר נחמן א"ר יונתן מניין שאין נסמכין לבית עלי שנאמר *לא יהיה זקן בביתך כל הימים מאי "זקן" אילימא זקן ממש והכתיב "כל מרבית ביתך ימותו אנשים, אלא סמיכה? רבי זירא הוה מיטמר (מ) למסמכיה דאמר *רבי אלעזר לעולם הוי קבל וקיים, כיון דשמעה להא דא"ר אלעזר "אין אדם עולה לגדולה אלא א"כ מוחלין לו על כל עונותיו" אמצי ליה אנפשיה, כי סמכוה לר' *זירא שרו ליה הכי "לא כחל ולא שרק ולא פירכוס ויעלת חן" כי סמכוה לרבי אמי ולרבי אסי שרו להו הכי "כל מן דין כל מן דין סמכו לנא, לא תסמכו לנא: לא *מסרמיטין ולא מסרמיסין ואמרי לה לא מחמיסין ולא ממרמיסין; ר' אבהו כי הוה אתי מתיבתא לבי קיסר נפק מטרוניתא דבי קיסר ומשדרין ליה "רבה דעמיה מדברנא דאומתיה בוגיגא דגסורא-בריך מחייך לשלם":

עריפת עגלה בשלשה: *ת"ר "ויצאו" זקנין ושופטין "זקנין-שנים, "שופטין" שנים ואין ב"ד שקול מוסיפין עליהן עוד אחד "הרי כאן חמשה דברי ר' יהודה רבי שמעון אומר "זקנין"-שנים ואין ב"ד שקול מוסיפין עליהם עוד אחד הרי כאן שלשה ור"ש האי "שופטין" מאי עביד ליה? ההוא מיבעי ליה למיוחדין שבשופטין ור' יהודה מזקני-זקנין-נפקא ור"ש אי מזקני הוה אמינא זקני השוק כתב רחמנא "זקניך" ואי כתיב "זקניך" הוה אמינא סנהדרי קטנה כתב רחמנא "ושופטיך" המיוחדין שבשופטין ורבי יהודה גמר "זקני-זקני מוסמכו וקני העדה" את ידיהם מה להלן מיוחדין שבעדה אף כאן מיוחדין שבזקנין, אי יליף ליליף כולה מהתם "זקנין, ושופטיך" למה ליה? אלא וי"ו "ושופטיך" למגיינא ורבי שמעון וי"ו לא דריש, אלא מעתה "ויצאו" שנים, "ומדדו" שנים, לרבי יהודה הרי תשעה לרבי שמעון שבעה? ההוא מיבעי ליה לכדתניא "ויצאו" "הן ולא שלוחן", "ומדדו" "שאפילו נמצא בעליל

*ועריפת עגלה בג' · עריפה לא דוקא דמדידה הוא דהויא בג' כדתנן בפ' עגלה ערופה (סוטה דף מד:) ג' מב"ד הגדול שבירושלים היו יולאין וכו' והדר קתני בפמ"ו זקני ירושלים והלכו זקני אותה העיר ומביאין עגלה ערופה והתם לא קתני ג' וקרא נמי דמייתי בגמרא במדידה כתיבי: *יבול זקני השוק · כאן מוכח דזקני משמע הדיוטות וכן לקמן גבי עריפה אמרינן לא כתב זקני ה"א זקני השוק וכן בריש מנחות תליה (יבמות דף קלי: ושם) מרבים הדיוטות מדכתיב זקני עירו וקשה דבפ' עגלה ערופה (סוטה דף מד:) תנן נמלא סמוך לעיר שאין בה ב"ד לא היו מודדין ומפרש בגמרא "זקני העיר" בעינן ולכאו' וי"ל "זקני העיר" שאני דמשמע המיוחדים שבעיר כדדרשינן הכא "העדה" המיוחדים שבעדה: **לא** · ארך ולא פירכוס · משמע דקרי מילי ניאבו ולא כפי' הקונטרס (*פ"ג) דכתובות שפירש דפוקסת היינו מעברת ארך על פניה *והתם מוכח דפוקסת היינו פירכוס ואין להאריך: **ורבי** שמעון לא דרים וי"ו · וכן בפ' קמא דסוטה (דף ו:) גבי וטהורה דקאמר ר"ש אין זמת תולה בחיים אחרים וכן בשלהי התלמה (מנחות דף נא:) גבי ומתליה ומימה דברים מרובה (נ"ל דף סה:) דרים ר"ש וי"ו "אתם" "אתמו" וכפרק (*מל אלו מומין) האסורים (בכורות כח:) גבי ומן הלמן לרבנו הטנה לקרבן וברים פ' ד' מיתות (לקמן דף נא:) דרים ר"ש בת ובת אלי דורש ורבי שמעון קלי התם* טוחיה, וכן קשה מרבי יהודה דדרים הכא וי"ו ובפרק אלו מליאות (נ"מ דף כז:) גבי "ומלאתה" דלתה לידו משמע וקשה דברים תמורה (דף כ:) גבי ואם אמיר ימיר אמרינן ור' יהודה וי"ו לא דרים וכן בשלהי פרק בקלפי (יומא ד' מה:) גבי "והלא" וי"ל דהא דקאמר "לא דרים" לא משמע ליה לאו משום דלא דרשי ליה כלל אלא דווקא להיות דרשה קאמר* : מהני'

[נמ"ז איתא לוגביאות ופירש"י תיחות לבל בתכוויהו בעיבות הערוך לוגביות וכתב המוסף שבלשון יון קוראין לרוחת לוגבי וכן בפליאס דף רלז: שכתב דל"ל לתבויות בכ"ף]

מכות ז.

הגהות הב"ח

(א) נמ' מה עשה ר' יהודה: (ב) הוה מיעסר מלמיסמכיה: עי' ירושלמי פ"ג

גליון השס

גמ' ר' זירא היה מיעמר ליסמכיה. עי' ירושלמי פ"ג

* כ"ל בכתבות ... דנקרים: ... ראשונים ... מלאים

[לקמן נא.]

כתובות יז.

[דיעקב אביהו]

... ל"ל ... תמיד ... מסכת

סוטה מד:

[בבבא בא:ב ויצאו בקרון ובטלין ומנדו אל הרלים אשר סביבותיה]

[שיין למסנה דף ב.]

קטן א מיי' פ"ד מה"ל סנהדרין הל' יב: קיז ב ג מיי' שם הל' ו:

[שיין לעיל יג:]

קיח ד ה מיי' פ"ה מה"ל סנהדרין הל' ה ומיי' פ"ט מה"ל רוצח הל' ח סמג עשין מו:

קיט ו ז מיי' פ"ט מה"ל רוצח הלכה ח:

[ג"ל פ"ק (דף ד' ע"ב)]

דהתם כ"ל

[ג"ל כו]

נוסח

ולא סמכין קמ"ל

[דף כ:] מה הדין אם נסמכין באלף ונסמכין בחלל

מבנה

"לא הוה בה"ן"

מ' דוגאות לגרות לשאלה הכל יש התוגאות ולא מוגין

לא דרים ליה ולא משמע ליה כ"ל דרש"ל

[וע"עתוס' מ"ק ת.ד"ה מלי ובינוס ושכ' מנחות עח: ד"ה וי"ו]

נוסח

אין סמיכה לבית על אפילו לאלו מאבנים לבנים ולבנה על ידי תולה ומעטה לגבים

מבנה

קבלת סמיכה על הבנים מפרסמים

איך שרו לבקוד הרבנים

[פירוש של כל אלו בסמוך פי' נעתיק אבן מפס כ:]

(**) נדרים סו: - לשון מבוכה

נוסח

מה תבאים במנין השופטים לעלה ערופה

רבינו חננאל

יהודה בן בבא סבר ח' זקנים ר' מאיר ור' יהודה ור' יוסי ור' שמעון ור' אליעזר בן שמוע ורב אליה מוסיף אף רבי נחמיה ושנינן ר' יהודה אחריני הוו בהדיה השאי דלא חשיב לדו משום כבודו דר' יהודה בן בבא: א"ר יהושע בן לוי אין סמיכה בא"ל מאי היא דלא דייני דיני

קבלת בחוצה לארץ ואתנן סנהדרין נוהגת בארץ ובחוצה לארץ אלא כשהן הסנהדרין בחוצה לארץ לא מסכי אפי' בארץ ומיבעי לן סנהדרין בארץ ונסמכין בחוצה לארץ סומכין או לא סומכין ת"ש דתני ר' יוחנן [הרי קא מצטער] עליה דר' שמן בר אבא דלא הוה גבייהו דליסמכיה ש"מ אין סומכין בחוצה לארץ. רב חנניה ורב חייא בר אבא בראיה מדבית עלי שבתחילה לא יהיה זקן בביתך. ואין זקן אלא סמיך בישיבה של ארץ ישראל דהא רבה ואביי מדבית עלי קאתי והוו רישי מתיבתא בבבל (ואינו נקרא זקן אלא בישיבה של ארץ ישראל) א"ר אלעזר לעולם הוי קבל וקיים ואין אדם עולה לגדולה אלא אם כן מוחלין לו על כל עונותיו: ירושלמי תני סמיכות בג' תמן קרי לסרנייה סמיכותא. א"ר בא בראשונה היה כל אחד מסנה תמכריו כגון ר' יוחנן בן זכאי מינה לר' אליעזר ור' יהושע ור' עקיבא ור' מאיר ולר' שמעון וכו'. חורו ותתקינו שלא יהיו ב"ד מסנין אלא מדעת הנשיא ושלא יהא הנשיא מסנה אלא מדעת ב"ד: עריפת העגלה בג'. ת"ר וכו' ויצאו שנים כו' פשיטה היא. ואסיקנא כדתניא ויצאו הם ולא שלוחם

עין משפט נר מצוה

קב א מיי' פ"ג מס"ל ממרים פ"ה ה' :
קבא ב מיי' פ"ג מס"ל סנהדרין פ"ל ה' :
קבב ג ד ה מיי' פ"ד מס"ל ממרים שם פ"ה ה' :
סלמה כ סמג עשין קלב :

נוסח אחר מה תנאים דאין אלא בדר' מלך וכהן ואי יש בורר לכל הסנהדרין

מבנה

טבעים בבירור דאין יציאות הסנהדרין מלשכת הגזית "כמה" (נ"א) "ואמאי"

[ועי"ש תוס' שבת עז. ד"ה אלא ועי"ש תוס' ע"ז ס: ד"ה מלמד]

נוסח

בדין (טוב) מעיר שאין דמיו יחידים

[נקמן לז.]

נוסח

מי פוש מקור לדברי הקדמות בגלוסי

נוסח/מבנה

3 פירושים דמהו "ערכין המלטלין"

[מעשר שני פ"ד מ"ב]

[תוס' פ"ל ותוספתא פ"ב ה"ג]

[נקמן פח.]

[נקמן מו. מגילה כג:]

[ערכין פ. כ.]

[שיין לתפנס כ.]

[סוטה מה. כל הענין]

[נקמן פז. ע"ז ת: ע"ב]

[נקמן לז.]

[סוטה מה. שבועות יד. ע"ב]

[תוס' ע"ל ד"ה מלמד]

[ע"ע תוס' שבת עז. ד"ה דלמר רבא] **) [וע' תוס' מנחות קז. ד"ה שמומתין וכו' הטינו תפירות רש"י דפכלא]

מסורת הש"ס

בעליל לעיר צריך לעסק במדידה מתניתין דלא כי האי תנא *דתניא רבי אליעזר בן יעקב אומר °ויצאו וקניך ושופטיך וקניך זו סנהדרין, ושופטיך זה מלך וכהן גדול-מלך דכתיב °מלך במשפט יעמיד ארץ, כהן גדול דכתיב °ובאת אל הכהנים הלוים ואל השופט, איבעיא להו רבי אליעזר בן יעקב בדידא פליג או בתרתי פליג-במלך וכהן גדול פליג אבל בסנהדרי אי כר' יהודה אי כרבי שמעון או דילמא בסנהדרי נמי פליג דאמר כולה סנהדרי בעינן? אמר רב יוסף ת"ש מצאן אבית פני והמרה עליהן יכול תהא המראתו המראה? ת"ל °וקמת ועלית אל המקום" **מלמד שהמקום גורם, דנפוק במה אילימא מקצתן, דילמא דאיכא נואי קיימי כוותיה, אלא פשיטא דנפוק כולהו, ולמא, אילימא לדבר הרשות °מי מצו נפקי והכתיב °שרך אגן הסהר אל יחסר המזג" אלא פשיטא לדבר מצוה, היכי דמי לאו למדידת עגלה ורבי אליעזר בן יעקב היא דאמר כולי סנהדרי בעינן, אכר ליה אביי לא, כגון שיצאו להוסיף על העיר ועל העזרות *כדתנן אין מוסיפין על העיר ועל העזרות אלא בבית דין של שבעים ואחד תניא כוותיה דרב יוסף מצאן אבית פאני והמרה עליהן כגון שיצאו למדידת עגלה להוסיף על העיר ועל העזרות יכול שתהא המראתו המראה ת"ל "וקמת ועלית אל המקום" מלמד שהמקום גורם: נטע רבעי ומעשר שני שאין דמיו ידועין בשלשה: תנו רבנן *איזהו מעשר שני שאין דמיו ידועין: פירות שהרקיבו ויין שהחרים ומעות שהחלידו תנו רבנן *מעשר שני שאין דמיו ידועין פודין אותו בשלשה לקוחות, אבל לא בשלשה שאין לקוחות, אפילו נכרי אחד מהן, אפילו אחד מהם בעלים בעי רבי ירמיה שלשה-ומטילין לתוך כיס אחד מהו? תא שמע פודין מעשר שני שאין דמיו ידועין דילמא כגון רב פפא ורב אבא סוראה: ההקדשות בשלשה: מתניתין דלא כי האי תנא דתניא ר' אליעזר בן יעקב אומר אפילו *ציצורא של הקדש צריכה עשרה בני אדם לפדותה א"ל רב פפא לאביי בשלמא לרבי אליעזר בן יעקב דאמר כשמואל דאמר *שמואל עשרה 'כהנים' כתובין בפרשה אלא לרבנן שלשה מנא להו וכי תימא דכתיב בהו שלשה, קרקעות דכתיב בהו ארבעה תיסני בארבעה, וכי תימא הכי נמי אלמה תנן הקרקעות תשעה וכהן אלא מאי, דמשלמי בהו עשרה, הקדשות דמשלמי בהו שיתא, ליבעו שיתא: קשיא: הערכין כו': מאי ערכין המטלטלין? אר"ל אמר רב באומר "ערך כלי זה עלי" דא"ר גידל *אמר רב האומר

בר' לפרשתי מלתא: נטע רבעי ומעשר שני (שלו) שאין דמיו ידועים בר': ת"ר איזהו מעשר שני שאין דמיו ידועים פירות שהרקיבו ויין שהחליהו כגון זה פורין אותו בר' לקרות ואפילו אחד מהן נכרי ואפילו אחד מהן בעלים אבל לא בר' שאינן לקוחות ש"מ דכל לגבי שיטא לקרות בעינן הא דבעי ר' יהושע ב' מטילין בתוך כיס אחד. פי' כגון ג' שותפים מאי. ת"ש איש ושתי נשיו פורין מעשר שני שאין דמיו ידועין ש"מ אפילו ג' מטילין לתוך כיס אחד שפיר דמי ודחי' ודילמא כגון רב פפא ורב אבא שאין להן במטון נשיקה פשיטות יד ולא איפשיטא בהדיא: הקדישות בר'. פירוש המקדיש מטלטלין נפדין בר' ורלא כר' אליעזר בן יעקב דאמר אפילו ציצורא של הקדש אינה נפדית אלא בעשרה בני אדם כשמואל דאמר עשרה כהנים כתובין בפרשה ואלו הן ג' בערכי אדם וג' בסקדיש בתחלה מטאה או מעורה הר' בסקדיש בית אב ואמרינן אליבא דתנא קמא ג' מנא ליה אי נימא משום דכתיב בהמות ג' כהנים וכל המטלטלין כיצרא בהן. אי וחכי קרקעות דלא כתיב בהו אלא ד' כהנים תפני לתו דיהיו נפדין בר' אלמה תנן הקרקעות אין נפדין אלא בעשרה אלא מאי מעמא צריכין עשרה דמשלמי בהו עשרה דכתיבי ג' בערכי אדם וג' בסקדיש בתחלה. הר' בסקדיש בית אב עשרה נמצא מנין עשרה כהנים משלים בקרקעות

גליון השרים רש"י ד"ה נין פאני מקום לפנים. עיין מנחות דף עת ע"ב כרש"י ד"ה מון לתומת כ"ם: תוס' ד"ה מלמד וכו' אע"ג דדינו כיחידים. עי' פ"ל מסכת מ דכלים כרש": ד"ה נטע וכו' לא נמי שלשה. עיין ר"ה דף ל ע"ל תוס' ד"ה ויקיב: